N^er 114. ROK 1845. ŚRODA 21 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne różne uwagi
6	27" 1, 882	† 4, 0	2, 59	Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
20 2	2 022	+ 10, 7	2, 01	ZPł. Zachodni średni	Chmury	
10	2, 244	− 6, 0	2, 87	,, słaby	Pogoda z Chmurami	

Wiadomosci zagraniczne.

— *Warszawa* 16 *Maja* —

J. C. W. Wielka Xiężna Helena, Bratowa naszego miłościwego Pana, udając się z Petersburga za granicę, wczoraj wieczorem z dostojnemi Córkami przybyła do Warszawy. W pałacu Belwederskim przyjmował Ją JO. Xiążę Namiestnik Królew. Mieszkańcy Warszawy oświetlili wszystkie okna, a cyfra Jéj C. W. Wielkiéj Xiężny jaśniała na Ratuszu i innych gmachach. Orkiestry wojskowe brzmiały w Belwederze.

Statek parowy do Gdańska odchodzi w sobotę d. 17 maja o godzinie 8 z rana. Podróż przy sprzyjającéj obecnie wodzie, odbędzie się w przeciągu 48 godzin. Statek zabawi w Gdańsku dni 8, poczem wróci do Warszawy. Można odbyć na nim podróż do Gdańska, lub też tylko do Nowogieorgiewska (Modlina), Wyszogrodu, Płocka, Dobrzykowa, Włocławka, Bobrowników, Nieszawy, Ciechocinka, Torunia i innych miast nad Wisłą położonych.

— *Petersburg* 7 *Maja*. —

Wczoraj o godzinie 12 w południe, przeprawił się przez Newę komendant twierdzy śś Piotra i Pawła, przy wystrzałach z dział. Nie można stanowczo powiedzieć, kiedy właściwie puściła Newa; zdaje się wszakże, iż to nastąpiło dzisiaj, gdyż dnia wczorajszego Newa w niektórych tylko miejscach była wolną od lodu. Jest to nader późne jéj puszczenie: w ciągu lat 127, Newa puszczała po 23 kwietnia tylko siedemnaście razy.

W téj chwili wyszły dwie nowe Polki P. Każyńskiego 11 i 12, zamykające szereg wydanych tu przez niego Polek. 11ta poświęcona przyjacielowi autora, pierwszemu spółczesnemu tenorowi, nosi od jego imienia tytuł *Rubini-Polka*, 12ta, *Stanislaus Polka*, ozdobiona pięknym portretem autora, roboty Rudolfa Żukowskiego. Obie te kompozycye odznaczają się nowością pomysłu, oraz lekkiemi, oryginalnemi motiwami.

— *Austrya*. —

I Wiedeń został dotknięty przez powódź, tem dotkliwszą, że się na nią przygotować nie mógł, i że najwięcéj ubodzy mieszkańcy przedmieść od niéj ucierpieli. Dnia 24 Kwietnia o godzinie 4½ po południu oberwała się chmura ponad przedmieściami Dornbach i Hernals tak gwałtownie, że w oka mgnieniu małe strumyki zamieniły się w rwące potoki, i w kilku minutach Dornbach, Hernals, wiele okolicznych placów i ulic na trzy stóp wysoko zalały. W domach niżéj położonych, były nawet miejsca na 5½ stóp pod wodą. Najwięcéj ucierpiała ulica Pfluggasse i Loewengasse. O okropności spustoszenia można powziąść wyobrażenie z tego, że całe drzewa, mosty drewniane, słupy z latarniami, sprzęty w izbach i składy na dziedzińcach, wszystko to uniesione zostało. Tu i owdzie musiano nieść ratunek na łodziach; w wielu domach powybijano od tyłu ulic otwory w murach, aby przez nie a nawet i przez wyłamanie dachów ocalić życie mieszkańcom. Woda naniosła do mieszkań mułu na kilka stóp wysoko; domy przesiąkły całkiem wilgocią, wiele z nich musiano popodpierać. Mnóstwo jest ludzi całego swego mienia pozbawionych. Gazety Wiedeńskie wezwały mieszkańców stolicy do składek dla nieszczęśliwych.

— *Berlin* 4 *Maja*. —

Przybyła tu już znaczna liczba cudzoziemców ze wszystkich części Niemiec, jakoteż kilku wielkich właścicieli dóbr z Francyi, Anglii i z Węgier, aby się znajdować na zgromadzeniu Agronomów, do którego towarzystwo agronomiczne monarchii Brandeburgskiéj poczyniło wielkie przygotowania pod dyrekcyą pana Meding, prezesa téj prowincyi. Pomiędzy znakomitszemi cudzoziemcami, którzy są jeszcze oczekiwani, wymieniają bogatego xięcia Devonshire, który prócz żywego interessu jaki przywięzuje do rolnictwa, przybędzie, jak mó-

wią, odwidzić naszą stolicę, aby się obeznać z postępem, jaki tu uczyniono w ogrodnictwie i w chodowaniu kwiatów przez ostatnie lat 10.

— *Paryż* 5 *Maja.* —

Na dzisiejszém posiedzeniu izby parów, minister Skarbu przedłożył przyjęte przez izbę deputowanych projekta: 1) względem pożyczki greckiéj, 2) o kassach oszczędności. Minister robót publicznych przedłożył kilka projektów miejscowego interessu. Poczem br. Daru zabrał głos przy dalszych rozprawach nad projektem dotyczącym odkupienia akcyj kanałowych.

Głoszą, że xiążę Joinville wyjeżdża dziś do Tulonu.

Minister spraw zagranicznych posłał rozkaz panu Perrin, konsulowi francuzkiemu w Boliwii, aby się udał do wysp Sandwich w celu zawarcia traktatu z rządem tych wysp. Minister marynarki przeznaczył okręt wojenny pod rozporządzenie p. Perrin w téj missyi.

Monitor ma jutro ogłosić nowe nominacye parów, nowi parowie są następujący: hr. Duchatel, prefekt Tuluzy; Lacoste, prefekt Marsylii, Guestier, były deputowany z Bordeaux; Girard burmistrz z Nisme; baron Crousheilhes, radca sądu kassacyjnego; baron Deffaudis, wysłany do la Plata.

Moniteur algerien z d. 24 kwietnia zawiera następujące szczegóły o powstaniu kilku pokoleń w górach Dahara, między rzeką Szelif, Orleansville, Nostaganem i morzem. Wątpić nie można, że Abd-el-Kader, z swego schronienia nad Mulania był sprawcą tego powstania, które jednak się nie powiodło. W pierwszych dniach tego miesiąca ogłoszony został firman powstania w całych Dahara. Jeden Szeryf (potomek Mahometa) nazwiskiem Mohamed ben-Abdallah, wyszedł z tych gór z 400 piechoty i około 200 jazdy, dla wzniecenia wojny świętéj, przyciągnął do siebie kilka frakcyj pokoleń i pewną liczbę mieszkańców miasteczka Mazuna. Ci którzy nie chcieli połączyć się z jego chorągwią, zostali zrabowani, a kilku z nich zabitych. Z tą siłą postąpił aż do Ued Ras, 5 mil od Orleansville. Pułkownik St. Arnaud ruszył na czele małéj kolumny na jego spotkanie. Doszedł go w bliskości Ain Meran d. 15 w chwili gdy był zajęty razzią w pokoleniu Sbeuh; ubił mu przeszło 60 ludzi i zupełnie rozproszył. Jenerał Bourjolly przebył d. 18 rzekę Szelif i znajduje się teraz w Dahara, gdzie połączony z pułkownikiem St. Arnaud przytłumi zapewnie w zupełności powstanie już zdeorganizowane.

Inny wypadek przekonywa, że to powstanie było dość rozgałęzione. Dnia 20 oddział załogi w Tenes, napadnięty został o milę od tego miasta przez 200 kabylów. Zbyt słaby cofnął się ubiwszy 3 kabylów; mieliśmy 3 ranionych; namioty i część materyału dostały się w ręce nieprzyjaciół. Jeden batalion odpłynął morzem z Szerszelu aby wzmocnić to stanowisko pod niebytność pułkownika St. Arnaud.

— *Madryt* 1 *Maja.* —

Uczta dana onegdaj w letnim zamku Vista Alegre z powodu uroczystości imienin królowéj Krystyny, odznaczyła się kilku wypadkami, które mogły były smutny mieć koniec. 19 letni marszałek, xżę Castro Terreno, spadł z konia drewnianego na karuzelu i potłukł się w głowę; barka, sterowana przez jednego z admirałów, przewróciła się na stawie z wielu siedzącemi w niéj damami: szczęściem wszystkie były dzielnemi pływaczkami, a mężczyzni w obec królowéj rozbierać się musieli z sukien dla spieszenia na ratunek. Pojazd z królową, którym powoził pan Martinez de la Rosa, o mało się nieprzewrócił, gdyby w sam czas xżę San Karlos nie był leje pochwycił; omnibus, wiozący lokajów dworskich, przewrócił się przy moście Toledańskim; przy zwoływaniu ekwipażów po północy w celu powrócenia do miasta, powstał taki zgiełk, takie zamięszanie pomiędzy 800 gośćmi, że wiele dam utraciło swoje klejnoty, i suknie miały podarte. Podczas tej uczty w Vista Alegre, Infant Don Francisco nie będąc na nią zaproszonym, przejeżdżał się z familią swoją po Prado.

Jenerał Narvaez ma być mianowany prezesem akademii historycznéj, w miejsce zmarłego przed tygodniem ojca La-Canal.

— *Konstantynopol* 23 *Kwietnia.* —

Dnia 21 b. m. powrócił sułtan z Nikomedyi, dokąd był d. 19 popłynął.

Poseł pruski p. Le Coq złożył w tych dniach sułtanowi list swego monarchy z podziękowaniem za uprzejme przyjęcie xięcia Albrechta pruskiego, oraz kosztowne podarunki złożone z płodów przemysłu związku niemieckiego.

Aby środek zwołania prowincyonalnych deputowanych skutecznym uczynić, mianowała porta 10 kommissyj, z których każda składa się z jednego sekretarza i 3 członków, mianowicie jednego ze stanu ulemów, jednego z stanu wojskowego i jednego z stanu urzędników administracyjnych. Kommissye te objeżdżać mają kraj i zbierać wszelkie data w celu podniesienia rolnictwa, handlu i przemysłu krajowego, jak niemniéj wzniesienia różnych pożytecznych zakładów; posłużyć mają zarazem do sprawdzenia lub uzupełnienia objaśnień udzielonych przez obecnych teraz w stolicy prowincyonalnych deputowanych.

Aby obecnych tu deputowanych zawiadomić o tym nowym środku, wezwano ich przed radę stanu, dokąd też w liczbie blizko 400 konno w swych różnych narodowych ubiorach przybyli. Za ich wejściem do sali zgromadzenia, powstali wszyscy członkowie rady stanu z swych krzeseł — wielki zaszczyt na wschodzie — i prezes rady stanu. Soliman Pasza, miał do nich mowę, w któréj jeszcze raz ich zawiadomił o celu ich przywołania do stolicy, napominał, aby bez względu i bojaźni zawsze prawdę mówili, i doniósł im o wysłaniu powyższych kommissyj, które są przeznaczone do sprawdzenia na miejscu ich podań. Tylko przez rzetelne

wystawienie stanu i potrzeb prowincyj — mówił prezes — można będzie wynaleźć środki podniesienia ich pomyślności i tak przez wspólne działanie zapewnić pomyślność całego państwa.

Rozmaitości.

Najnowszy atrament królowéj Wiktoryi.

Wychodzący w Glasgowie dziennik *Argus*, donosi o wynalazku przez obywatela tegoż miasta, który się już oddawna w zawodzie rolnictwa i chemii jak najzaszczytniéj odznaczył. Nowy ten materyał do pisania zowie się ztąd atramentem Wiktoryi, ponieważ Jéj Król Mość najprzód tym wynalazkiem zajęła się, i już go w swoim gabinecie, zamiast zwyczajnego czarnego atramentu, używać rozkazała. Jest zaś ten nowy atrament zupełnie jak woda bezbarwny i wcale nieszkodliwy; będąc rozlanym nie plami, ani najmniejszego śladu nie pozostawia. Płyn ten nie wala ani płótna, ani wełny, ani jedwabiu, drzewa lub palców, ani czegokolwiek, oprócz jednego srebra, na którem plamy po nim zostają. Atrament Wiktoryi płynie z wielką łatwością z pióra i zostawia wyraźne czarne albo niebieskie pisemne znaki po sobie, stósownie do papieru, który umyślnie w tym celu przyrządzonym być musi. Zalety, jakiemi ten piękny i nieszkodliwy płyn nad zwykle dotychczas używanym, a z wielu względów szkodliwym galasowym atramentem celuje, są tak widoczne, iż bynajmniéj wątpić nie można, że takowy upowszechni się w krótce. Dla tych osobliwie, kończy doniesienie dziennika *Argus*, którzy w kosztownie obitych pokojach lub na stołach pracować zwykli, które kosztownemi drobiazgami są zastawione, dla wszystkich którzy kochają się w czystości, dla czytelników w publicznych bibliotekach, dla dam w eleganckich buduarach, dla szkół których ściany zwykle tak niemiłosiernie czarnym inkaustem obryzgane widzimy, stanie się ten bezbarwny nieplamisty atrament istotnem dobrodziejstwem. Nie wiemy wprawdzie po jakiéj cenie przyrządzony w ten sposób atrament z odpowiednim papierem sprzedawanym być może; to jednak pewna, iż przyrządzanie tych obu potrzebnych materyałów nie wymaga niczego, coby ich cenę nad cenę zwyczajnego atramentu papieru podwyższyć mogło, jeśliby tylko dostateczny i stósowny znalazł się odbyt.

Gorzkie masło uczynić słodkiem i świeżem.

Na 2 funty masła weź 15 kropli rozczynu chlorku wapna, pomięszaj je z wodą i w téj wypłócz dobrze masło, zostaw je w niéj przez 2 godziny, odléj potem rozczyn chlorkowy i masło w świeżéj jeszcze raz wypłócz w wodzie.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 20 do dnia 21 Maja.

Wolski Karol ob., Linczewski Maxymil., Krzyżanowski Jan, Rzeszczewski Leon hr., Hermanowski Wincenty, z Polski; — Warton Michał, Loentahl Wolf, Christiani Augusta, Kali off Matwej, Wondra Piotr, Rozenthal Adam, Goszkowski Romuald ob., Szujska Kunegunda, Caboga Wanda hr., Borowski Kalixt, z Galicyi; — Lowenskiold Fryderyk, Menżyński Piotr z żoną, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Chomicka Tekla ob., Hahn Szymon ob., Popławski Szymon, Zagórski Antoni ob., Lekczyńska Justyna, do Polski; — Sierosławska Emila, Lowenskiold Fryderyka baronowa, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 3958.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z dnia 28go Kwietnia r. b. Nro 1802 D. G. odbędzie się licytacya przez sekretne opieczętowane deklaracye na ręce Senatora w Wydziale Prezydującego do dnia 4 Czerwca r. b. do godziny 2 z południa składać się mające, a to na wypuszczenie w przedsiębiorstwo budowy szkoły początkowéj we wsi Kaszowie. Za *praetium liciti* oznacza się summa złp. 12,864 gr. 25, według wykazu kosztów przez Senat Rządzący zatwierdzonego, który to wykaz wraz z planem i warunkami licytacyi przejrzane być mogą w godzinach kancellaryjnych w biórach Wydziału. Składający deklaracyą winien złożyć w Kassie Głównéj *vadium* w kwocie złp. 1287, i złożenie to mieć poświadczone na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi, według wzoru poniżéj zamieszczonego składać się winnéj.

Wzór do Deklaracyi.

W skutek obwieszczenia Wydziału Spraw Wewn. i Policyi z dnia 15 Maja r. b. Nr. 3958, względem odbywać się mającéj licytacyi na wypuszczenie w przedsiębiorstwo budowy szkoły początkowéj we wsi Kaszowie, składam niniejszą deklaracyą, iż przedsiębiorstwa rzeczonego za summę (tu wyrazić literami) podejmuję się i robotę według warunków przezemnie przejrzanych, i dobrze zrozumianych w zupełności i jak najakuratniéj dokonam. Zaświadczenie Kassy Głównéj, jako *vadium* złożyłem, znajduje się na niniejszéj deklaracyi zamieszczonem, i proszę o nakaz wydania mi tegoż w razie nieutrzymania się (tu wyrazić komu wydane ma być *vadium*). Ostrzega się, aby deklaracye były pisane pod ich nieważnością wyraźnie bez przekreśleń lub zastrzeżeń, na wierzchu zaś deklaracyi podpisane być ma: Deklaracya co do przedsiębiorstwa budowy szkoły we wsi Kaszowie przez Wydział Spraw Wewn. i Policyi w

dniu 15 Maja r. b. 1845 Nr. 3958, ogłoszonego, tudzież poświadczenie Kassy Głównéj na złożone *vadium*.

Kraków dnia 15 Maja 1845 r.

Za Senatora Prezydującego,
SZPOR.
Referendarz L. *Wolff*

Obwieszczenie.

Nro 4039.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z dnia 5 Maja r. b. Nr. 2155 odbędzie się w Wydziale Spraw Wewnętrznych i Policyi licytacya przez sekretne opieczętowane deklaracye na ręce Senatora w tymże Wydziale Prezydującego do d. 3 Czerwca r. b. do godziny 2 z południa składać się mające, a to na wypuszczenie w przedsiębiorstwo sprawienia dla 28 dozorców drogowych effektów ubiorczych etatem oznaczonych. Cena do licytacyi w kwocie złp. 2328 gr. 14 wykazem kosztów obliczonéj naznacza się, składający deklaracyą winien złożyć w Kassie Głównéj *vadium* w kwocie złp. 230 i złożenie mieć poświadczone na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi, według wzoru w Dzienniku Rządowym i poniżéj zamieszczonego składać się winnéj, o innych warunkach w biórach Wydziału w godzinach kancellaryjnych wiadomość powziętą być może.

Wzór do Deklaracyi.

W skutek obwieszczenia Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 17 Maja r. b. Nro 4039 względem odbywać się mającéj licytacyi na dostawę effektów ubiorczych dla 28 dozorców drogowych składam niniejszą deklaracyą, iż przedsiębiorstwa rzeczonego za summę (tu wyrazić literami) podejmuję się i robotę według warunków przezemnie przejrzanych i dobrze zrozumianych w zupełności i jak najakuratniéj dokonam. Zaświadczenie Kassy Głównéj jako *vadium* złożyłem znajduje się na niniejszéj deklaracyi zamieszczonem, i proszę o nakaz wydania mi tegoż w razie nieutrzymania się (tu wyrazi komu wydane ma być *vadium*) daléj położyć datę, imie i nazwisko. Ostrzega się aby deklaracye były pisane pod ich nieważnością wyraźnie bez przekreśleń lub zastrzeżeń, na wierzchu zaś deklaracyi podpisane być ma: »Deklaracya co do przedsiębiorstwa dostawy effektów ubiorczych dla 28 dozorców »drogowych przez Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w dniu 17 Maja r. b. Nr. 4039 »ogłoszonego« tudzież poświadczenie Kassy Głównéj na złożone *vadium*.

Kraków d. 17 Maja 1845 r.

Za Senatora Prezydującego,
SZPOR.
Referendarz L. *Wolff*.

C E N Y Z B O Ż A

Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 19 i 20 Maja. 1845 roku	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	26	—	27		24	10	25	15	—	—	—	—
„ Zyta.....	23	15	24	10	21	15	22	6	—	—	—	—
„ Jęczmien.	21	15	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Owsa...	14	—	15	—	—	—	13	5	—	—	13	15
„ Grochu.	29	—	30	—	—	—	—	—		—	—	—
„ Jagieł...	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Rzepaku.	—	—	32	—	—	—	26	—	—	—	24	—
„ Tatarki..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Soczewicy	—	—	—		—	—	—	—	—		—	—
„ Prosa.....	—	—	26	—	—	—	—		—	—	—	—
„ Wielogr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Ziemniak	8	—	9		—	—	—	—	—	—	—	—
„ Koniczyny	—	—	180	—	—	—	170	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 3 gr. 18 do zł. 3 gr. —. Centnar słomy od zł. 5 gr. — do zł. 4 gr. —
Masła garniec od złp. 6 gr, — do złp 7.
Jaj kurzych kopa . . . . zł. 1 gr. 12
Drożdży wanienka od złp. 4 gr. — do złp. 6.
Okowity garniec z opłatą od zł. 3 gr. 15 do złp. 3 g. 20
Spirytusu garniec z opłatą od zł. 5 gr. 12 do zł. 5 g. 20

Sporządzono w biórze Kommissariatu Targowego.
Kraków d. 19 Maja 1845 r.

Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnieniu 1151 dnia 21 Maja 1845 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

37. — 27. — 66. — 70. — 38.

Przyszłe ciągnienie 1152 przypada dnia 28 Maja 1845 roku.

Dnia 23 Maja b. r. o godzinie 10 rannéj w domu pod N. 41 Greckie zwanym w Kazimierzu sprzedaż przez publiczną licytacyą w drodze Sądowéj odbędzie się: sprzętów domowych, sukien kobiecych, książek hebrajskich, łóżek, stołków i stołów, za gotową zaraz zapłatę w monecie srebrnéj *courant*.

Kraków d. 19 Maja 1845 r.

Skórczyński Kom. Sąd.

Doniesienie prywatne.

Jutro z powodu uroczystego święta Gazeta Krakowska nie wyjdzie.